

Managementul resurselor de sol – baza fundamentală a dezvoltării durabile pentru Republica Moldova

Tatiana TOFAN,
doctor în științe economice, conferențiar universitar,
Academia de Administrare Publică

Leonid POPOV,
doctor în științe biologice,
masterand anul II, Academia de Administrare Publică

SUMMARY

Integrated management of soil resources and local community infrastructure of the Republic of Moldova can be resolved at the state level with strengthen the efforts of all participants from administrative, scientific and industrial sectors. The benefits of this action can be obtained by aggregation of factors and consequences that have or may be held as a result of regulatory decisions in order to create a favorable climate for management in the structure of local government, with optimal results for the development of national economy.

Gestionarea integrată a sectorului agroalimentar are un rol esențial în obținerea rezultatelor de dezvoltare durabilă a acestuia în Republica Moldova. Conștientizarea și implementarea acțiunilor atât la nivelul administrației publice locale de nivelul I și II, cât și la nivelul administrației publice centrale vor contribui într-un mod pozitiv la soluționarea provocărilor care stau în fața țării vizavi de piețele de desfacere mondiale și ale UE. [3] Acțiunea primordială o constituie implementarea rezultatelor cercetărilor științifice și inovațiilor tehnologice obținute în sectorul agroalimentar în ultima perioadă. Aceasta constituie o prioritate absolută pentru a asigura competitivitatea Republicii Moldova, asigurând concomitent protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale.

Problematika dezvoltării durabile a sectorului agroalimentar al Republicii Moldova este condiționată de poziția geografică, fiindcă teritoriul republicii este divizat în

12 raioane pedogeografice, care se deosebesc esențial unul de altul prin condițiile de relief și, în special, prin factorul climateric. Divizarea deluroasă-văluroasă este marcată în limitele de la 0,15 până la 0,76 cm pe un kilometru pătrat, lungimea medie a versanților constituie de la 200 până la 1200 m. Suprafața versanților cu gradul de înclinație de 2 grade cuprinde limitele de la 10-15 până la 70-80%, versanții cu gradul de înclinație de 5-6 grade ocupă până la 40% inclusiv. În zona centrală a Republicii Moldova, pe versanți sunt amplasate până la 80% din terenurile agricole, iar în zonele de Sud și de Nord – până la 60%. [1, 2] În general, 2/3 din terenurile agricole ale republicii sunt amplasate pe versanți. Astfel, existența numărului sporit de terenuri agricole amplasate pe suprafețe înclinate, divizarea mare a teritoriilor, înclinația versanților și lungimea acestora, toate acestea condiționează un pericol impunător al degradării calității solului și al obținerii

producției agricole de calitate. Ca rezultat al degradărilor, se reduce productivitatea culturilor agricole, scade eficacitatea muncii în agricultură.

Dauna cauzată economiei naționale de gestionarea iresponsabilă și de degradarea solurilor este colosală:

- pierderile anuale de sol fertil constituie 26 mil. tone;
- poluarea apelor de suprafață și pedofreatice cu nutrienți și substanțe de uz fitosanitar;
- înnămolirea bazinelor acvatice locale (iazurilor, heleșteielor);
- colmatarea terenurilor agricole;
- distrugerea căilor de comunicație și a construcțiilor hidrotehnice.

Prejudiciul anual total indirect, cauzat de eroziune și calculat în raport cu pierderile de recoltă ale culturilor agricole, constituie 576 mil. lei. [4] Prejudiciul direct cauzat de eroziune se exprimă prin pierderile de sol fertil denudat de pe versanți. Anual, de pe 1 ha de soluri amplasate pe versanți și implicate în producția agricolă se pierd în medie 30 t de sol fertil sau 26 mil. tone de pe suprafața totală a solurilor erodate ale Republicii Moldova. Această cantitate de sol conține 700 mii tone de humus, 50 mii tone de azot, 34 mii tone de fosfor și 587 mii tone de potasiu, ceea ce corespunde distrugerii complete a 2.000 ha de cernoziom cu profil întreg. [4]

Pierderile medii ponderate anuale de producție pe terenurile erodate constituie: la arabil - 27 la sută; la plantații pomiviticele - 30 la sută; la pășuni - 37 la sută. [6]

Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515-XII din 16.06.93 [5] și Programul de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2011-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 626 din 20 august 2011 [7] indică asupra faptului că solurile agricole puternic degradate prin eroziune trebuie să fie „însănătoșite.”

Problemei combaterii eroziunii și protecției solului în perioada postprivati-

zațională în Republica Moldova nu i se acordă atenția cuvenită. Ca urmare, suprafețele deteriorate de aceste procese se majorează continuu; eroziunea afectează atât proprietățile persoanelor fizice și juridice, cât și cele aflate în proprietatea statului.

Pentru soluționarea cu succes a situațiilor create în sectorul agroalimentar, se efectuează cercetări științifice în rezultatul cărora apar inovații tehnologice importante cu randament major. Una dintre inovațiile respective constă în tehnologizarea procesului de evidență și monitorizare a suprafețelor agricole amplasate pe versanți, cu planificarea ulterioară a măsurilor atât de lucrare a solului în producția agricolă, cât și a celor de prevenire și minimalizare a degradărilor.

Procesul de tranziție la economia de piață și integrare în comunitatea europeană este o inițiativă firească a autorităților publice centrale de a acționa intens în vederea atragerii investițiilor internaționale. [8] Aceste obiective se conțin și în Strategia Națională de Dezvoltare: Moldova 2020. [3] Un prim nivel care necesită a fi atins în situația creată este cel al politicii manageriale integrate, în contextul evoluției economiei moderne și al relațiilor internaționale tot mai interdependente. În țările în curs de dezvoltare, mai ales, în țările în tranziție, politica managerială presupune aplicarea consecutivă a reformelor și tehnologiilor benefice, adaptarea legislației pentru a impune producătorul agricol să folosească tehnologiile prietenoase mediului și să țină o evidență pașaportizată a terenurilor agricole. Doar în așa fel vom reuși să creștem credibilitatea investițiilor și atractibilitatea comunităților locale pentru acestea.

Fiecare țară își propune obiective de dezvoltare economică și sociale, cuprinse într-un cadru coerent de politici strategice, precum și structuri administrative sau proceduri pentru aplicarea lor. Respectiv, politica de management al resurselor in-

frastructurale din localități, vizavi de politicile globale ale țării, necesită a fi proiectată și aplicată ca un tot unitar, coerent, fiecare componentă întărind-o pe cealaltă, pentru a realiza obiectivul de dezvoltare propus. Un asemenea sistem va reflecta condițiile specifice, valorile naționale, aspirațiile și obiectivele poporului, în condițiile evoluției economiei mondiale, ale comerțului internațional, ale posibilităților de finanțare și de investiții străine directe sau de portofoliu. [8]

Implementarea de către persoanele responsabile în cadrul administrației publice a tehnologiei inovaționale de monitorizare și planificare în contextul gestionării eficiente a resurselor naturale va contribui la reducerea timpului și eforturilor de muncă

în valoarea om/oră. Totodată, va crea o viziune clară asupra situației resurselor de producție și, astfel, vom contribui la elaborarea unui cadru legal de gestiune.

În concluzie putem menționa, că managementul resurselor de sol și al infrastructurii comunității locale în Republica Moldova poate fi rezolvat la nivel de stat cu consolidarea eforturilor tuturor participanților din sectoarele administrativ, științific și industrial în baza agregării factorilor și consecințelor care au sau pot avea loc în urma deciziilor de reglementare în scopul creării unui climat managerial favorabil în structura administrației publice locale cu rezultate optime pentru dezvoltarea economiei naționale.

BIBLIOGRAFIE

1. Cadastrul funciar al Republicii Moldova, Chișinău, 2010, p. 840-860.
2. Cerbari V., Andrieș S., Popov L. Măsurii și tehnologiile de combatere a eroziunii solului. Chișinău, „Pontos”, 2012, 80 p.
3. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 282 din 11.03.2008 privind Strategia Națională de dezvoltare durabilă a sectorului agroindustrial al Republicii Moldova (2008-2015).// Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 57-60 din 21.03.2008.
4. Krupenikov I. Consecințele biosfero-ecologice ale proceselor erozionale. Evaluarea fertilității solurilor erodate.// „Eroziunea solului”, Chișinău, Pontos, 2004, p. 72-85.
5. Legea Republicii Moldova nr. 1515-XII din 16.06.1993 „Privind protecția mediului înconjurător.”// Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 10, art. 283 din 01.10.1993.
6. Programul complex de valorificare a terenurilor degradate și sporirea fertilității solurilor, Partea I, 2004, p. 11-15, 22-59.
7. Programul de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2011-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 626 din 20 august 2011. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 139-145 din 26 august 2011, p. 165-169.
8. Tofan Tatiana. Politici naționale de atragere a investițiilor străine.// „Administrarea Publică”, Chișinău, 2013, p.161-167.

Prezentat: 19 octombrie 2015.

E-mail: leonid_popov@yahoo.co.uk